

Tervehdys, hyvät rehtorit!

Syksy on edennyt kiireisenä ja toisen asteen rakenneuudistuksen osalta hengästyttävissä merkeissä. Nyt nähtävissämme on hallituksen esitys toisen asteen uudeksi rahoituslaiksi sekä tarkentunut aikataulu uudistuksen läpiviemisestä.

Tuleva muutos on aikuislukioiden osalta todella merkittävä ja IOY:n päivillä Kuopiossa on perjantaina 7.11. hyvä hetki keskustella mm. uuden rahoituslain vaikutuksista toimintaamme, kuten myös koulutuksen järjestämisluvan hakemiseen liittyvistä asioista.

Koulutuksen järjestäjille toimitettiin ministeriöstä viime viikolla lausuntoa varten luonnos hallituksen esityksestä uudeksi toisen asteen rahoituslaiksi ja olette varmaankin jo ehtineet tutustua siihen.

Merkittävimmät muutokset aikuislukioiden rahoituksessa nykytilaan verrattuna ovat 1.1.2017 alkaen:

- Rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannuspohjan perusteella luovutaan ja siirrytään valtion talousarvioon perustuvaan rahoitukseen
- jatkossa koulutuksen järjestäjille myönnettävä rahoitus jakautuu kolmeen osaan:
 - perusrahoitusosuudessa (49%) huomioidaan toteutuneet opiskelijavuodet
 - suoritusrahoitusosuudessa (47%) huomioidaan ylioppilastutkintojen ja lukion päättötodistusten määrä
 - vaikuttavuusrahoitusosuudessa (4%) huomioidaan opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittuminen, lukio-opintojen keskeyttämisen vähentyminen ja tulevaisuudessa opiskelijahyvinvointikyselyissä saadut pisteet
- lukion perusrahoitusosuus rajataan enintään kolmeen vuoteen aiemman neljän asemesta
- lukiokoulutuksen aineopintojen rahoitus lopetetaan ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta

Lakiluonnokseen on kuitenkin kirjattu uusia rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset (s. 80), aikuislukioiden kannalta vaikeimmat rahoitusosat eli suoritus- ja vaikuttavuusosuudet tulevat täysimääräisinä voimaan vasta vuonna 2020.

Luonnoksesta ei tarkemmankaan lukemisen jälkeen löydy suoraan mitään aikuislukioille myönnettäviä helpotuksia, mutta aikuislukioita koskevat tarkennukset saatetaan myös kirjata vastaavaan rahoitusasetukseen (helpotusta voidaan myös ehkä myöntää joillekin koulutuksen järjestäjillemme esim. harkinnanvaraisten avustusten kautta). Luonnos näyttäisi näin asettavan aikuislukiot samalle viivalle nuorille tarkoitettujen päivälukioiden kanssa, joille emme luonnollisesti pärjää kilpailussa resursseista, kun opinnot keskeyttäviä (ja jatkokoulutukseen sijoittumattomia) opiskelijoita on meillä niin paljon nuorten kouluja enemmän.

Rahoituslakiluonnoksessa kuitenkin mainitaan (s. 20) näin: ”Rahoitusjärjestelmän tavoitteena on edelleen tunnistaa erilaiset koulutuksen järjestämisuotoihin liittyvät erityispiirteet ja mahdollistaa esimerkiksi iltalukioiden ja sisäoppilaitosten toiminta. Aikuisille tarkoitettun koulutuksen ominaispiirteet otettaisiin uudistuksessa huomioon.” Tämä voi tarkoittaa koulujemme kannalta järkeviä kirjauksia, palataan asiaan tapaamisessamme.

Lausuntopyyntö on lähetetty kaikille koulutuksen järjestäjille ja meitä lähellä olevista järjestöistä Suomen Rehtorit ry:lle ja Yksityiskoulujen liitolle. Olemme kuitenkin laatimassa IKLOssa ja IRYssä asiasta yhteisen lausunnon, koska tulevat rahoitusmuutokset vaikuttavat meihin voimakkaasti, erityisesti suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoituksen osalta.

Toivon, että pystymme vaikuttamaan rahoitusmalliin lausuntokierroksen yhteydessä ja hallituksen esityksen edetessä eduskunnan käsiteltäväksi. Aikuislukiot ovat maassamme pitkään vastanneet aikuisten oppijoiden syrjäytymisen ehkäisystä ja tarjonneet väylän jatko-opintoihin, miten käy jatkossa?

Alla olevalta ministeriön linkkisivulta pääsette perehtymään *rahoituslakiluonnokseen* (saatte tämän dokumentin ohessa liitteenä), *järjestäjäverkkoa ja järjestämislupia koskevaan lakiluonnokseen* (HE) sekä OKM:n rakenneuudistusta valmistelevan ohjausryhmän kokoaman *suuntaviivat*-dokumenttiin. Tällä sivulla näette myös mallilaskelman tulevan rahoituslain vaikutuksista lukiokoulutuksen järjestäjiin (osalle koulutuksen järjestäjistä laskelma tarjoaa hurjia pudotuksia) mutta laskelma on tehty myös mallin tuomien vaikutusten arvioimiseksi ja lopullinen toteutus saattaa muuttua.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/Toisen_asteen_rakenneuudistus/index.html

Perehdytään teksteihin huolella, pyrimme IRYssä ja IKLOssa hakemaan teille Kuopion kokoukseemme mennessä vastaukset avoinna oleviin kysymyksiin, joita on osaltamme tulevassa uudistuksessa vielä paljon. Lausuntojen kirjoittamiseen jää tapaamisemme jälkeen vielä viikko aikaa.

Laitan tähän myös linkin rakenneuudistuksesta syyskuun loppupuolella Finlandia-talossa järjestetyn valtakunnallisen käynnistystilaisuuden materiaaleihin. Löydätte linkistä seminaarin esitysten videot ja diat. Huomatkaa, että ministeriö on järjestämässä nyt rakenneuudistuksesta aluetilaisuuksia (tietoa ministeriön sivuilla, kutsuja tilaisuuksiin olette varmaan saaneet myös meilin kautta).

http://www.minedu.fi/OPM/Tapahtumakalenteri/2014/09/Toisen_asteen_rakenteet_uudistuvat_25.9.?lang=fi

Syksyllä on aikuislukiorintamalla ehtinyt tapahtua myös paljon muuta ja erittäin mukavaa:

Koulujemme edustajat ovat olleet kuluvan vuoden aikana aktiivisesti mukana paitsi ministeriön lukion ja aikuisten perusopetuksen rakennetta ja rahoitusta mieltävissä työryhmissä, myös tekemässä aikuisille tarkoitettuja opetussuunnitelmia.

Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet julkaistiin lausuntokierrokselle syyskuussa ja koulujamme edustavat järjestöt (IKLO, IRY, Suomen Rehtorit ja Yksityiskoulujen liitto) antoivat tästä erittäin ansiokkaasta, tuoreita näkemyksiä sisältävästä (ja pitkälle tulevaisuuteen kantavasta) tekstistä kiittävät lausuntonsa. Laitan oheen IKLO:n ja IRY:n yhteislausunnon.

Lokakuun alussa OKM:n *aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen rakenteita ja rahoitusta* tarkastellut työryhmä luovutti työnsä tulokset ministerille ja julkaisi tutkittavaksemme erittäin mielenkiintoisen raportin kehittämisehdotuksineen. Aikuisten perusopetuksen rahoituksen tulevaisuus näyttää kannaltamme tulevaa lukiorahoitusta huomattavasti lohdullisemmalta. Tässä linkki työryhmäraporttiin, mukavia lukuhetkiä:

http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/Aikuisten_maahanmuuttajien_perusopetus.html?lang=fi&extra_locale=fi

Kiitän kaikkia työryhmiin osallistuneita omasta puolestani erittäin hienosta työstä, aikuislukioiden porukka on jälleen loistanut!

Lopuksi tiedotusasiaa: Suomen Rehtoreiden (SURE ry) hallitus on sääntöuudistustensa jälkeen päivittänyt alueyhdistystensä säännöt ja on lähettänyt lokakuun kokouksessaan hyväksymänsä mallisäännöt patentti- ja rekisterihallitukseen hyväksymistä varten. Saamme lopulliset säännöt käyttöömmme lähitulevaisuudessa ja pääsemme hyväksymään sääntömuutokset IRY:n osalta vuoden 2015 aikana.

Parhain terveisin ja näkemisiin Kuopiossa,

Mauri Ronimus
Eiran aikuislukion rehtori ja IRY:n puheenjohtaja